

Koolitee nõuab sammu seadmist

Ettevalmistusrühmad on hädavajalikud

MARIANNE MARTINSON

eripedagoog

Vanemad, kelle lapsel seisab sügisel ees koolimine, ajavad küllap praegu näpuga järke erinevate koolide sisseastumismõuetes. Emadele-isadele teeb sageli muret, kas nende mudilane on ikka kooliküps.

Lapse arendamisega seotud probleemid puudutavad tegelikult meid kõiki. Millist valmisolekut igalt kooliminejalt oodatakse ning kuidas ja kes seda peavad kindlaks tegema, selle üle murtakse pead erinevatel tasanditel. Pinget teravdab ühelt poolt ihaldusväärsete eliitkoolide tihedust, teisalt tänapäevaste laste arengumääramatu seisund koolikohustuse täitmisel.

Olukord sunnib seniseid töekspidamisi üle vaatama ja otsima uusi lahendusi. Seda tehti Tartu Ülikooli Praktilise Psühholoogia Keskuse seminaril, millest võttis osa nii õpetajaid, logopeede, eripedagooge, lasteaednikke, psühholooge, haridusnõunikke kui ka teadureid.

Kuidas mõõta kooliküpsust?

Psühholoogidest eestvedajad viisid seminaril osalejad kurssi seni tehtud uurimustega nii maailmas kui meil. Asjaosalised omakorda valgustasid kaaskondlasi, kuidas praktiline vajadus koolivalmidust välja selgitada on pannud õpetajaid, psühholooge ise testimis- ja vaatlusmaterjale koostama, otsima, tõlkima, et kuidagi kooliküpsust "välja sõeluda".

Siin-seal hoogustub ettevalmistusrühmade töö enamasti koolide juures. Seni on aga tegevus kaootiline, riiklik koostöövõrgustik puudub.

Pilgu ees avanesid mitmed tahud: lapsevanemate laialt levinud ootused lapsele, mis on liialt kõrged või madalad; koolide nigel varustatus vastavate õppevahenditega ja lootusetu võimalus suures klassis kellelegi individuaalselt läheneda. Suureneb halva keeleoskusega laste hulk kakskeelsetest kodudest; kooliküpsuse kindlakstegemine käib põlve otsas siit-sealt kokkuseatud arusaamade ja isiklike kogemuste segust jne.

Seminaril pakuti järgmisi lahendusteid: ühine täienduskoolitus nii õpetajatele kui ka kasvatajatele, koolituse korraldamine lapsevanematele, ettepanekute tegemine haridus-

Kooliminekuks on peale õppevahendite vaja ka sotsiaalset valmisolekut.

RAUNO VOLMAR

elu eestvedajatele, et ühtlustataks kooliks ettevalmistuse sisu, vähendataks laste arvu algklassides ja antaks koolipikendust ning võimaldataks klassikursust korrata. Ja miks mitte, tõhustada ettevalmistusrühmade loomist hoopis lasteaedade juures.

Koolieelikud registrisse

Igas maakonnas sünnivad lapsed, juhitakse sotsiaal- ja haridustööd. Võib-olla polekski kohaliku omavalitsuse rahakoti rauad nii väga suletud, kui nõunikud piirkonna koolieelikute täpselt teadaolevad vajadused erispetsialisti kaasabil välja uuriksid ja neist asjalikult teataksid. Eelnevalt koostatud registri põhjal võib juba täpsemalt planeerida koolieelseid tava- ja erirühmi. Koolieelse ettevalmistuse vajalikkuses endas ei kahtle vist enam keegi.

Hakkaja nõunik ei jäta uurimata ka koolide erivajadusi, sest kooliteele astuja esimesed sammudki võivad olla vaevalised ja abi peaks olema lähedal, näiteks parandusõppe lisatundide näol (praegu jõuavad need lapseni alles kolmandas klassis). Eriabi vajalikkuse teadvustamine ei välista näiteks isikupärase andekuse olemasolu ja tunnustamist samal lapsel.